

Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Kariyer Araştırmalarının İçerik Analiz Yöntemi ile İncelenmesi

Content Analysis of Career Studies Conducted in Higher Education Institutions

Vacide ANCIN¹

Öz

İçerik analizi, literatürde yer alan akademik çalışmaların belirli sınırlar dâhilinde incelenmesiyle gerçekleştirilen nitel bir araştırma yöntemidir. Bu yöntem, mevcut verilerin özetlenerek standart hale getirilmesi, karşılaştırılması veya başka bir forma dönüştürülmesi yoluyla literatüre katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu çalışmanın amacı, yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen kariyer çalışmalarına ilişkin yerli bilimsel araştırmaların, içerik analizi yöntemiyle belirlenen temalar çerçevesinde incelenmesidir. Araştırma kapsamında, 2014-2023 yılları arasında yerli literatürde yayımlanmış 50 çalışma bu amaç doğrultusunda analiz edilmiştir. Ayrıca, incelenen çalışmalarda yer alan yazar sayıları, çalışmalarda kullanılan örneklem grupları, yöntemler, veri toplama araçları ve elde edilen sonuçlar da değerlendirilmiştir. Bu çalışmanın, yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen kariyer çalışmalarını belirlenen kriterler doğrultusunda inceleyerek sonuçlarını yorumlaması; bu tür çalışmaların yükseköğretim kurumları açısından önemini ortaya koyması ve gelecekteki kariyer araştırmalarına yeni bir bakış açısı kazandırması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kariyer, Kariyer Çalışmaları Yüksek Öğretim Kurumları

Abstract

Content analysis is a qualitative research method by examining academic studies in the literature within limits. Content analysis is important in terms of contributing to the literature by summarizing, standardizing, comparing or transforming existing data into another form. The aim of this study is to examine domestic scientific studies on career studies in higher education institutions within the framework of themes determined by the content analysis method. Within the scope of the research, 50 studies in the domestic literature between 2014 and 2023 were examined for this purpose. In addition, the number of authors in the studies examined within the scope of the research, the sample group in the studies, the methods and data collection tools used in the studies, and the results obtained from the study were examined. By examining the career studies carried out in higher education institutions within the framework of the specified criteria and interpreting the results, this study will reveal the importance of career studies for higher education institutions and bring a new perspective on future career studies.

Keywords: Career, Career Work, Higher Education Institutions

Atf (to cite): Ancin, V. (2024). Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Kariyer Araştırmalarının İçerik Analiz Yöntemi ile İncelenmesi. *International Journal of Behavior, Sustainability and Management*, 11(21), 36-49. DOI: 10.54709/jobesam.1597283

Makale Geliş Tarihi (Received Date): 6.12.2024

Makale Kabul Tarihi (Accepted Date): 26.12.2024

This work is licensed under Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0 International License

¹Dr., Balıkesir Üniversitesi, ancin.vacide@hotmail.com, 0000-0003-2716-2010

1. GİRİŞ

Kariyer, kişinin iş hayatındaki konumunu, bu konumdaki deneyimlerini, becerilerini ve ilerlemesini ifade etmektedir. Bireyin yaşamını şekillendiren en önemli unsurlardan biri, kariyer sürecindeki seçimleridir. Kişinin meslek seçiminde kendisine net hedefler belirlemesi ve yeteneklerinin güçlü ya da zayıf yönlerini dikkate alması, en önemli etkenler arasında yer almaktadır (Arık ve Seyhan, 2016). Bireyin kariyerine yönelik kararlarında bireysel ya da çevresel faktörler etkili olsa da üniversite eğitimi süreci bu sürecin en kritik dönemi olarak öne çıkmaktadır. Gençlerin kariyerlerine yönelik sağlıklı kararlar alabilmesi, mezuniyet sonrası uygun sektörlere yönelmesi ve işe başlama süreçlerinde üniversitelerin önemli katkıları bulunmaktadır (Ancın ve Ulucan, 2020).

Üniversite eğitim ve öğretim süreci, gençlerin hayatlarında önemli bir dönemi kapsamaktadır. Üniversite öğrencileri, öğrenim hayatlarının başlangıcında barınma, uyum sağlama ve yalnızlık gibi sorunlarla karşılaşırken, ilerleyen yıllarda ise gelecek ve sınav kaygısı, sınıf arkadaşları ve öğretim üyeleriyle ilişkiler, ders içeriklerinin zorluğu ve akademik problemler gibi birçok zorlukla başa çıkmak zorunda kalmaktadır.

Üniversite eğitimi boyunca öğrenciler hem kişisel gelişimlerini sağlamak hem de mesleki anlamda kendilerini geliştirmek amacıyla çeşitli girişimlerde bulunmaktadır. Bu süreçte bireyler, kariyerle ilgili araştırmalar yapmaya ve kariyerlerini geliştirmeye yönelmektedir. Üniversiteler ise hem sektörün hem de toplumun ihtiyaçlarını karşılayabilecek niteliklere sahip bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bu bağlamda, üniversitelerde kariyer planlama süreçlerini yürüten koordinatörlükler ve ilgili birimlere büyük sorumluluklar düşmektedir (Damar vd., 2015).

Bu doğrultuda, araştırmanın ana amacı; 2014-2023 yılları arasında ulusal literatürde yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen ve bilimsel nitelikte olan 50 kariyer araştırmasının içerik analizi yöntemiyle incelenmesidir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler, tablo ve şekillerle özetlenmiştir. Yapılan bu içerik analizi ile alan yazına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Araştırmanın giriş bölümünde, çalışmanın amacı, önemi ve yükseköğretim kurumları ile kariyer kavramı arasındaki ilişkiyi açıklayan bilgiler yer almaktadır. İkinci bölümde, yükseköğretim kurumlarında kariyer kavramları temel alınarak yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen literatür taraması sunulmaktadır. Araştırma yöntemi, çalışmanın üçüncü bölümünde açıklanırken, araştırma bulguları dördüncü bölümde ele alınmıştır. Son olarak, sonuç ve tartışma bölümü araştırmanın beşinci bölümünü oluşturmaktadır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Kariyer Kavramı ve Önemi

Kariyer kelimesi, Fransızca “carrière” ve İngilizce “career” kelimelerinden türemiştir. Anlam olarak yol, koşu yeri, geçit, taş ocağı; mecazi anlamda ise meslek, ömür ve yaşam anlamlarına gelmektedir. Son yıllarda daha sık kullanılan bu kavram, iş hayatı, ilerleme, meslek, başarı ve kişinin iş yaşamındaki rolleriyle ilişkili deneyimleri ifade etmektedir (Genç ve Fidan, 2019). Kariyer, belirli bir başlangıç süreci olan ancak sonu olmayan bir yol haritasıdır. Kariyer hedefini belirleyen bireylerin, kariyer planlamasında dikkatli olması, eğitim ve tecrübelerini birleştirerek çevresindekilerden örnek alması ve kendilerini sürekli geliştirmesi, iş yaşamında başarı elde

etmeleri açısından önemlidir (Mucur, 2018).

Kariyer, bazı bireyler için başarıyla uygulanan bir planlama sürecinin sonucu iken, diğerleri için şans faktörünün önemli bir rol oynadığı bir süreçtir. Kariyer kavramına yönelik çeşitli tanımlar bulunmakla birlikte, bireyin mesleğinde ve işinde ilerlemesi, yükselmesi ve başarılı olması en yaygın kullanılan tanımlardandır. Kariyer aşamaları beş evrede ele alınmaktadır: kariyeri keşfetme (kariyer arama) dönemi, kariyerin başlangıcı (kariyer kurma) dönemi, kariyerin orta dönemi, kariyerin son dönemi ve kariyerin azalması (emeklilik) dönemi (Çağlıköse, 2015).

Her ne kadar kariyer, hayatımızın başlangıcından son evresine kadar devam eden bir süreç olsa da, üniversiteler ve yükseköğretim kurumları, kariyer planlaması açısından kritik bir öneme sahiptir. Kariyer, üniversite sonrası iş yaşamında öğrencilerin karşılaşacağı en önemli kavramlardan biridir. Öğrencilerin kariyere yönelik algıları, iş ortamındaki ilişkilerini ve iş hayatına yaklaşımlarını etkileyerek, örgüt verimliliğinde işlevsel bir rol oynayabilir (Savoly, 2017).

Üniversite Öğrencilerinin Sorunları ve Kariyer Algısı

Ülkemizde üniversite öğrencilerinin sorunlarını ele alan çalışmalarda, öğrencilerin uyum, iletişim, iş bulma, stres, kararsızlık, ekonomik sıkıntılar, akademik problemler, kaygı ve depresyon gibi birçok sorun yaşadığı gözlenmiştir (Damar vd., 2015). Şentürk ve Buran (2015) tarafından yapılan bir çalışmada, ön lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerin kariyer değerlerinin; cinsiyet, yaş, program ve okuduğu yerleşkeye göre farklılık gösterdiği belirtilmiştir. Üzüm ve Uçkun (2015), öğrencilerin öğrenim gördükleri programın, kariyer geleceği beklentilerini etkilediğini ortaya koymuştur. Soysal ve Söylemez (2014) ise, iktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin kariyer hedeflerini belirleme sürecinde kişisel özelliklerin, yeteneklerin, ekonomik faktörlerin, mesleğin saygınlığının ve güncel gelişmelerin etkili olduğunu tespit etmiştir.

Kariyer Yapılandırma Kuramı

Kariyer kavramı, çeşitli kuramlarla ilişkilendirilebilir; ancak daha çok Kariyer Yapılandırma Kuramı temel alınmaktadır. Bu kuram, Savickas (2005) tarafından, kariyer gelişim kuramlarında yapılandırmacı ve bütüncül etmenlerin rollerini anlamak amacıyla geliştirilmiştir. Kariyer Yapılandırma Kuramı'nın, Super tarafından geliştirilen Yaşam Boyu Yaşam Alanları Kuramından etkilendiği görülmektedir (Savoly, 2017).

Kariyerine yönelik bilinçli bireyler, bilgi ve becerilerini daha fazla geliştirme eğiliminde olup, daha kısa sürede kariyer planlaması yaparak hedeflerine ulaşma çabası göstermektedir (Arık ve Seyhan, 2016). Bu nedenlerle, yükseköğretim kurumlarında yapılan kariyer çalışmaları büyük bir öneme sahiptir.

3. YÖNTEM

Bu çalışmada, yükseköğretim kurumlarında kariyer uygulamalarına yönelik ulusal literatürde yer alan çalışmaların incelenmesi ve sunulması amaçlanmıştır. Çalışma, sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan içerik analizi yöntemine dayanmaktadır. İçerik analizi, belirli kurallara göre yapılan kodlamalarla metinlerdeki belirli sözcüklerin, küçük içerik kategorilerine göre sistematik bir şekilde özetlendiği bir tekniktir. Bu yöntemle, birbirine benzeyen veriler belirli temalar altında toplanmakta, düzenlenmekte ve okuyucuların anlayabileceği bir biçimde yorumlanmaktadır. Böylece, bir konu ile ilgili literatürün değerlendirilmesine katkı

sağlanmaktadır.

İçerik analizi, genel olarak meta analiz, betimsel içerik analizi ve meta sentez olmak üzere üç başlık altında incelenmektedir (Akaydın ve Çeçen, 2015). Bu araştırma, betimsel içerik analizi kapsamında değerlendirilmiştir.

Yükseköğretim kurumlarında öğrencilerin kariyerlerine yönelik birçok çalışma yapılmaktadır. Özellikle son yıllarda bu çalışmalarda görülen artış nedeniyle, bu çalışmada son on yıllık döneme odaklanılmıştır. Araştırma, 2014-2023 yılları arasında ulusal literatürde yayımlanmış ve çevrimiçi olarak erişilebilen, "kariyer" ve "üniversite" kavramlarıyla sınırlandırılmış 50 araştırmayı kapsamaktadır. Örneklem grubunun öğrencilerden oluştuğu bu çalışmalar, Google Scholar üzerinde yapılan taramalarla belirlenmiş ve her yıl için çıkan ilk beş makale çalışma kapsamına alınmıştır.

Bu çalışma, ulusal alanda temel bir literatür taramasını içermeyi amaçlamakta ve şu araştırma sorularını yanıtlamaya yöneliktir:

- Yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen kariyer konusu ile ilgili 2014-2023 yıllarında yazılan makalelerin yazar sayılarına göre dağılım sıklığı nasıldır?
- Yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen kariyer konusu ile ilgili 2014-2023 yıllarında yazılan makalelerin araştırma yöntemine göre dağılım sıklığı nasıldır?
- Yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen kariyer konusu ile ilgili 2014-2023 yıllarında yazılan makalelerin veri toplama araçlarına göre dağılım sıklığı nasıldır?
- Yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen kariyer konusu ile ilgili 2014-2023 yıllarında yazılan makalelerin örneklem dağılım sıklığı nasıldır?
- Yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen kariyer konusu ile ilgili 2014-2023 yıllarında yazılan makalelerin genel olarak bulguları nelerdir?

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırmada, ulusal literatürdeki bilimsel nitelikli çalışmalar belirlenen faktörler doğrultusunda incelenmiştir. Bu kapsamda, 2014-2023 yılları arasında yükseköğretim kurumlarında yapılan kariyer araştırmaları, belirli kriterler (yayınların yazar sayısı, örneklem dağılımı, araştırma yöntemleri, veri toplama araçları ve araştırma sonunda ulaşılan bulgular) çerçevesinde değerlendirilmiş ve elde edilen veriler tablo ve şekillerle özetlenmiştir.

Tablo 1. Yükseköğretim kurumlarında öğrencilere yönelik uygulanan kariyer çalışmalarına ilişkin değerlendirme tablosu ve araştırma sonuçları

Yazar/Yıl	Örneklem	Araştırma Yöntemi/ Veri Toplama Aracı	Sonuç
Yıldız ve Kabasakal, (2023)	Lisans, Yüksek Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer kararını verme öz yeterliği ile kariyer endişelerinin kariyer uyumluluğunu etkilediği elde edilmiştir.

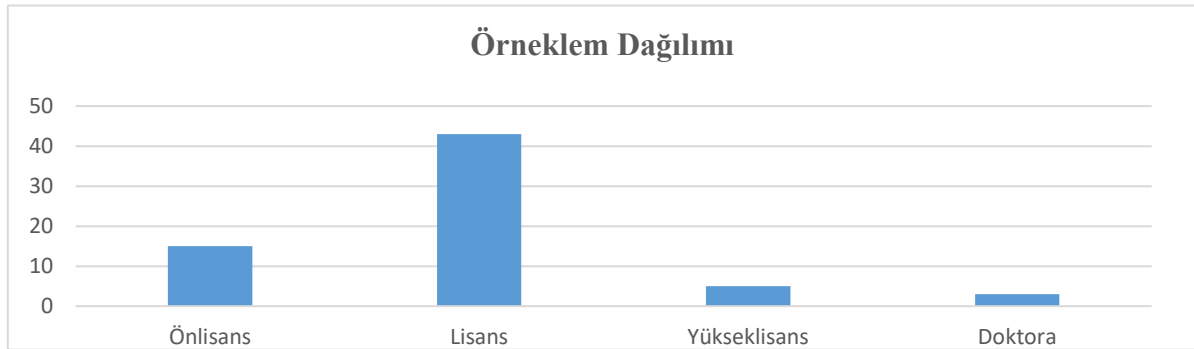
Kahraman, (2023)	Lisans, Önlisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer streslerinin orta seviyede olduğu ve kariyer geleceği algılarının ortalama puandan yüksek olduğu elde edilmiştir. Öğrencilerin akademik başarıları, geliri, programlarını istekli tercih etme durumları, geleceklerine yönelik kariyer yapma hedefleri, eğitim ihtiyaçları ve yaşadıkları yer değişkenleriyle kariyer gelecekleri ve kariyer stresleri arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır.
Özgül, (2023)	Lisans Öğrencileri	Nitel/Görüşme	Öğrencilerin kariyer sıkıntılarını gelecek kaygısı, kariyerde engellerini keşfetme ve sektörel/mesleki faktörleri olarak üç tema altında toplamıştır.
Akkoç vd., (2023)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer kararı yetkinlik beklentisi kariyer arzusu, iç denetim odağı ve çaresizlik gibi değişkenlerin yordadığını elde etmiştir. Ayrıca kariyerine yönelik iç denetim odağına sahip, kariyer arzusu yüksek ve çaresizlik seviyesi düşük olan öğrencilerin kariyer kararını vermede kendilerini daha yetkin hissetmektedir.
Yeğintürk ve Siyez, (2023)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Kariyer Hedeflerinde Uyuşmazlık Ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılarak literature katkı sağlanmıştır.
Aşık ve Akgül, (2022)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer kararını verme yetkinlik algısıyla kariyer stresleri arasında negatif ve orta düzeyde, kariyer kararındaki aile etkisiyle ise pozitif ve düşük düzeyde anlamlı ilişki vardır. Ayrıca kariyer kararını vermede ailenin anlamlı olarak yordadığı saptanmıştır.
Akman, (2022)	Önlisans, Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin yetersizlik duygusu, kariyer geleceklerine negatif olarak etkilemektedir. Öğrenciler öğrenim gördükleri alana, programa ve sınıfa göre kariyer geleceği ortalamaları farklılık göstermektedir.
Güner ve Hacıcaferoğlu, (2022)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer farkındalıklarında mesleki gelişime olan yatkınlığı, mesleki bilinci, mesleki hazır bulunma durumları ve mesleki özgüvenleri yüksek ve ortalama üstü düzeyde olduğu görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin mezuniyet sonrası çalışmayı düşündükleri alan, ailenin aylık geliri ve spor yapma durumları mesleki kariyer farkındalıklarında anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır.
Akyüz ve Durmuş, (2022)	Önlisans, Lisans, Yüksek Lisans, Doktora	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer hedefleri, kişisel gelişimleri ve işsizlik kaygıları hayatlarını anlamlandırılmalarına pozitif yönde, anlamlı düzeyde katkı sağlamaktadır.
Karaman ve Efeoğlu, (2022)	Yüksek Lisans	Nicel/Anket	Z kuşağı öğrencilerin kariyer planlarıyla yaş ve cinsiyet faktörleri arasında anlamlı farklılık olduğu, ayrıca medeni durum, mezun olunan bölüm ve yabancı dil düzeyleriyle kariyer planlamaları arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.
Alınacı vd., (2021)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Psikolojik dayanıklılık kariyer gelecek algısını pozitif yönde etkilemektedir. Ayrıca öğrencilerin umutluluk düzeyleri hem kariyer gelecek algısını pozitif olarak etkilemekte hem de psikolojik dayanıklılıkla kariyer geleceği algısındaki ilişkide aracı rol oynamaktadır.

Tatlı, Kazan ve Öngel, (2021)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer kaygısını düşük düzeyde yaşadığını, fakat ülkenin ekonomik durumunu olumsuz olarak algıladıklarını ve sabit bir kariyer yapma planlarının bulunmadığını elde etmiştir. Öğrencilerin kariyer planlarına kariyer kaygısı ve ülkenin ekonomik itibarı düşük düzeyde etkilemektedir.
Kurt ve Fidan, (2021)	Lisans Öğrencileri	Nitel/Görüşme	Öğrencilerin öğrenim gördükleri programları genellikle üniversite sınavı öncesi karar verdikleri ve bu sebeple bilinçli olmayan hatta tesadüfi tercihler yaptıklarını belirtmektedir. Ayrıca öğrenciler uygulama, staj, kariyer olanakları ve sosyal olanaklarının yetersiz olmasından dolayı beklentilerinin karşılanmadığını ifade etmektedir.
Arslan ve Sart, (2021)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer seçimleri ve yaşam doyumu algıları demografik özellikleri bakımından değerlendirilmiş, bazı boyutlarında farklılıklar elde edilmiştir.
Torun vd., (2021)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin temel benlik değerlendirmesi, kariyer stres düzeylerini etkilemekte, girişimcilik niyeti olan öğrencilerin kariyer streslerini azaltmaktadır. Ayrıca temel benlik değerlendirmesi, girişimcilik niyeti etkisiyle kariyer stresini etkilediği tespit edilmiştir.
Kaval ve Gökoğlan, (2020)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Kariyer merkezinden destek alan öğrenciler genellikle İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinden, en az destek alanlar ise Hukuk Fakültesi öğrencilerinden oluşmaktadır. Ayrıca birçok öğrenci kariyer gelecekleri yönünden kararsızlık yaşamaktadır.
İpek vd., (2020)	Önlisans, Lisans, Yüksek Lisans, Doktora Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer gelecekleri algısı ile mesleki karar pişmanlıkları arasında negatif yönde, orta düzeyde anlamlı ilişki bulunmaktadır.
İşık, (2020)	Önlisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer uyumunun merak boyutu ve sosyal desteğin arkadaş boyutu üniversite yaşam tatminini etkilemekte ve kariyer uyumunun merak boyutu üniversite yaşam tatminine olan etkisinde sosyal desteğin arkadaş boyutu düzenleyici etkiye sahiptir.
Eren, ve Kaya, (2020)	Önlisans Öğrencileri	Nitel/Görüşme	Öğrencilerin kariyer planlamaları genellikle kolay ve hızlı meslek edinme üzerinedir. Öğrenciler sahip oldukları özellikleri, yeterlilikleri ve mesleklerini yeterince tanımamaktadır.
Duru vd., (2020)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer kararı puanları ile algıladıkları kariyer engelleri ve kariyer gelecekleri puanları arasında ilişki tespit edilmiştir.
Sarsıkoğlu ve Bacanlı, (2019)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin algıladığı kariyer engellerinin artmasıyla kariyer uyumlulukları azalmaktadır.
Şen-Baz, (2019)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Kariyer kararı öz yeterliğinin ve umudun, öğrencilerin yaşam doyumuna anlamlı yordadığı elde edilmiştir.
İçerli ve Arsu, (2019)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Beş faktör kişilik boyutlarıyla kariyer değerleri boyutları arasında pozitif yönlü, anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir.

Kara vd., (2019)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Kariyer uyum yetenekleri, ilgi ve kontrol boyutları öğrencilerin işsizlik kaygıları üzerinde negatif etkisi olduğu fakat kariyer arzusu kavramının alt boyutları işsizlik kaygısını anlamlı etkilemediği elde edilmiştir.
Genç ve Fidan, (2019)	Lisans Önlisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kişisel gelişim yönelimleri, kariyer uyum yeteneklerine anlamlı etkilemektedir.
Owen, (2018)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Kariyer yardımı alan öğrencilerle almayan öğrencilerin, staj yapan öğrencilerle yapmayan öğrencilerin ve iş bulma umudu olan öğrencilerle olmayan öğrencilerin kariyer ihtiyaçları değişiklik göstermektedir.
Ulaş ve Özdemir, (2018)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin bölüm seçimlerinde arkadaş etkisi, sürekli kaygı ve kariyer kararı verme öz yeterliği öğrencilerin algıladığı kariyer engellerini yordamaktadır.
Kılıç, (2018)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin iş deneyimleri ve mesleki yeterlik kazanımları öğrencilerin kariyer kararını verme puanlarında fark yaratmaktadır.
Tosun ve Güntaş, (2018).	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer kararını verme yetkinlik beklentisi, öğrencilerin mesleki araştırma ve uyumlarındaki ön ve son testlerinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır.
Gerçek, (2018)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin mesleğine yönelik kaygılarının yükselmesi, gelecekte iş bulmalarına ve kariyerlerine yönelik ilerlemelerine yönelik beklenmedik durumlara uyum sağlama inançlarını azaltmaktadır.
Güldü ve Kart, (2017)	Önlisans Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer planlamaları kariyer geleceği algıları ve algılanan kariyer engellerine göre farklılık göstermektedir.
Karadaş vd., (2017)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer uyumlulukları ve kariyer iyimserlikleri yüksek, iş piyasalarına yönelik algılanan bilgiler orta düzeydedir.
Baklacı vd., (2017)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Erkek öğrencilerin parayı güç ve prestij sembolü olarak görme eğilimleri daha yüksektir.
Ayaz ve Eşici, (2017)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Psikolojik ihtiyaçlarından olan özgürlük, güç ve eğlence ihtiyaçlarıyla azmin alt boyutları olan ısrar kariyer uyumluluğunu yordamaktadır.
Işık, (2017)	Önlisans Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer değer algıları demografik özelliklere göre anlamlı farklılıklar vardır.
Arık ve Seyhan, (2016)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer planlamasında öğrencilerin teknolojik farkındalıkları ile gelecek beklentilerinin etkisi bulunmaktadır.
Korkut ve Keskin, (2016)	Lisans Öğrencileri	Nitel/olgubilim deseni	Öğrenciler kariyer kelimesini yol, hedef, olgunlaşma, verimlilik/başarı ve gelişme olmak üzere 5 tema ve 10 kategoride altında sınıflamaktadır.
Büyükıılmaz vd., (2016)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer uyumlulukları ve kariyer iyimserlikleri algısında okudukları bölüm açısından, iş piyasasına yönelik bilgilerinde ise cinsiyet açısından farklılıklar bulunmaktadır.
Kızanlıkl ve Konaklıoğlu (2016)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kontrol odağı türlerine göre gelecek zamanlarına ve kaderci zamanlarına yönelimleri

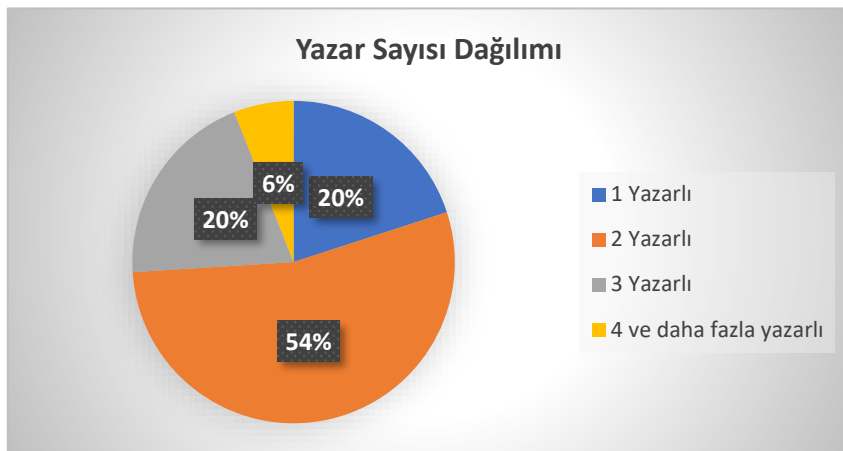
			arasında; kariyer tercihlerine göre ise sadece gelecek zamanlarına yönelimlerinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir.
Temeloğlu ve Aksu, (2016)	Önlisans Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kişilik özellikleri turizm alanında kariyer yapma isteklerine etkilemektedir. Özellikle lise eğitiminde turizm eğitimi alan öğrenciler kariyer planlamasına daha çok önem vermektedir.
Siyez ve Yusupu (2015)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Maskülen ve androjen cinsiyet rolüne öğrencilerin kariyer uyumlulukları ve kariyer iyimserlikleri belirsiz cinsiyet rolüne sahip ve feminen öğrencilerinden daha yüksektir.
Ulama vd., (2015)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin mesleklerine yönelik olumlu algılamalara mesleklerine yönelik eğitim alma istekleriyle ilişkilidir.
Cavus ve Kaya, (2015)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin turizm alanında kariyerlerine devam etmedeki istekleri ve üst pozisyonlarında çalışma istekleri ortaya çıkmıştır.
Kula ve Adıgüzel, (2015)	Önlisans, Lisans, Yüksek Lisans, Doktora Öğrencileri	Nicel/Anket	Doktora öğrencileri hayata yönelik daha pozitif bakmakta ve kariyer yollarından daha memnun olmaktadır.
Akdemir vd., (2015)	Önlisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin eğitim alanıyla motivasyon düzeyleri ve kariyer planları arasında anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. Öğrencilerin kariyer planları ile motivasyonları arasında pozitif ilişki vardır.
Serin vd., (2014)	Önlisans, Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin baskın kariyer değerlerine sahip oldukları ve bu değer grupları arasında farklılık gösterdikleri tespit edilmiştir.
Soysal ve Söylemez, (2014)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer hedeflerinde; kişisel özelliklerinin, yeteneklerinin, ekonomik faktörlerin güncel gelişmelerin ve mesleğin saygınlığının etkisi bulunmaktadır.
Çarıkçı ve Morçin, (2014)	Önlisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer değerlerini ölçmeye yönelik yapılan çalışmada en yüksek tutumlarını girişimci yaratıcılık değeri oluşturduğu elde edilmiştir.
Gezen ve Köroğlu, (2014)	Lisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer çapalarıyla cinsiyet, yaş, mesleği seçmedeki etkili durum ve mesleği yapma isteği arasında farklılıklar bulunmaktadır.
Aktaş, (2014)	Önlisans Öğrencileri	Nicel/Anket	Öğrencilerin kariyer safhaları ve demografik özelliklerine kariyer memnuniyeti algıları ve meslekî bağlılıklarında anlamlı farklılıklar vardır.

Şekil 1’de, belirtilen kriterlere göre ulaşılan yükseköğretim kurumlarındaki kariyer araştırmalarının örnekleme göre dağılımları verilmiştir.

Şekil 1. 2014-2023 Yılları Arasında Yükseköğretim Kurumlarında Yapılan Kariyer Araştırmaları Örneklem Dağılımı

Şekil 1’e göre, belirtilen kriterlere ilişkin ulaşılan yükseköğretim kurumlarındaki kariyer araştırmalarının örnekleme genellikle lisans öğrencilerinden oluşmaktadır. Bununla birlikte, önlisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin kariyerlerine yönelik araştırmaların da yapıldığı ifade edilebilir.

Şekil 2. 2014-2023 Yılları Arasında Yükseköğretim Kurumlarında Yapılan Kariyer Araştırmaları Yazar Sayısı Dağılımı

Şekil 2’ de incelenen araştırmaların yazar sayısına göre dağılımı verilmiştir. Buna göre analizi yapılan 50 araştırmanın 27’si (%54,0) iki yazarlı, 10 araştırmanın (%20,0) tek yazarlı ve yine 10 araştırmanın (%20,0) üç yazarlı olduğu, dört ve daha fazla yazarlı araştırmaların (%6,0) ise genellikle tercih edilmediği gözlenmiştir.

Tablo 2’ de 2014-2023 yılları arasında yükseköğretim kurumlarında yapılan kariyer araştırmalarının yöntemine ve kullanılan veri toplama araçlarına ilişkin dağılım verilmiştir.

Tablo 2. 2014-2023 Yılları Arasında Yükseköğretim Kurumlarında Yapılan Kariyer Araştırmalarının Yöntemine ve Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

Araştırma Yöntemi	f	%	Veri Toplama Araçları	f	%
Nicel	46	92,0	Anket	46	92,0
			Görüşme	3	6,0
Nitel	4	8,0	Olgu Bilimi	1	2,0

Tablo 2'ye göre, incelenen araştırmaların ağırlıklı olarak nicel araştırma yönteminden (%92,0) oluşturduğu ve veri toplama aracı olarak genellikle anket yönteminden (%92,0) yararlandığı gözlenmiştir. Araştırmalarda nitel araştırma yönteminin ise (%8,0) daha az tercih edildiği gözlemlenmektedir. Dolayısıyla yükseköğretim kurumlarında yapılan kariyer araştırmalarında sıklıkla kullanılan araştırma yönteminin nicel araştırma yöntemi ve veri toplama aracının ise anket yöntemi olduğu belirtilebilir.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Yükseköğretim kurumları, öğrenim hayatı devam eden veya mezun durumunda olan öğrencilerin kariyer süreçlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Yükseköğretim öğrencilerinin kariyer planlama konusundaki endişeleri, üniversitelerin bu alandaki ihtiyaçları karşılamaya yönelik çeşitli çalışmalar yapmalarını gerekli kılmaktadır. Kariyer merkezleri, kariyer planlama eğitimleri, rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri, bu çalışmaların bir sonucu olarak yükseköğretim kurumları tarafından sunulan önemli hizmetlerdir.

Yükseköğretim kurumlarındaki kariyer planlama eğitimleri, öğrencilerin öğrenim hayatından iş hayatına geçişlerinde, sahip oldukları bilgileri nasıl kullanabileceklerini anlamaları açısından büyük bir değere sahiptir ve üniversitelerin misyonlarından biri olarak öne çıkmaktadır (Özmen vd., 2023). Kariyer hizmetleri, laboratuvar ve kütüphane hizmetleri gibi üniversitelerde zorunlu hale gelmekte, bu hizmetler genellikle kariyer planlama koordinatörlükleri veya mezun istihdam ofisleri gibi birimler tarafından yürütülmektedir (Damar vd., 2015).

Öğrencilerin kariyerlerine yönelik destek alabilecekleri bir diğer önemli yapı ise kariyer merkezleridir. Özellikle üniversite ve mezun sayılarındaki artışın bireylerin istihdam edilebilirliği üzerinde etkili olduğu düşünülmekte, bu da yükseköğretim kurumlarında kariyer çalışmalarının önemini artırmaktadır (Boğazlıyan ve Avşaroğlu, 2022).

Yükseköğretim kurumlarındaki kariyer uygulamalarına yönelik çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Literatür incelemeleri, yükseköğretim kurumlarındaki kariyer yönetim süreçlerinin önemini ortaya koymaktadır. Bu çalışmada, 2014-2023 yılları arasında yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen kariyer araştırmaları içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmalar, yazar sayıları, örneklem grupları, araştırma yöntemleri, veri toplama araçları ve ulaşılan bulgular açısından değerlendirilmiştir. İnceleme sonucunda, bu çalışmaların genellikle lisans öğrencilerine yönelik olduğu, nicel araştırma yöntemleri kullanılarak gerçekleştirildiği ve yazar sayısının çoğunlukla iki olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, kariyer çalışmalarının 2018 yılı ve sonrasında yoğunlaştığı gözlemlenmiştir.

Çalışma sonunda, kariyer araştırmalarının öğrencilerin akademik yetkinliklerini daha bilinçli bir şekilde geliştirdiği, kişisel gelişim yönelimlerini artırdığı ve kariyerlerine yönelik daha fazla bilgi toplamaya teşvik ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, öğrencilerin daha pozitif bir mesleki benlik algısı geliştirmelerine katkı sağlamaktadır. Ayrıca, yükseköğretim kurumlarının kariyer planlama çalışmalarında özellikle öğrencilerin kariyerlerinde başarı sağlamalarına odaklanmasının faydalı olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Bu, kariyer merkezleri ve danışmanlık hizmetlerinin işlevselliğini artırmanın ve öğrencilere kariyer konusunda rehberlik etmenin önemini ortaya koymaktadır.

Serin vd. (2014), öğrencilerin kariyer planlama ve geliştirme konusunda haftada bir ders saati eklenmesi gerektiğini önermiştir. Üniversite müfredatlarına kariyer planlama derslerinin eklenmesi, kariyer uygulamalarının önemini vurgulamakta ve öğrencilerin kariyerle ilgili sorunlarında doğru yönlendirilmenin gerekliliğini göstermektedir.

Yükseköğretim kurumlarındaki kariyer çalışmalarına yönelik gelecekteki araştırmalar için, özellikle nitel araştırma sayısının artırılması önerilmektedir. Ayrıca, öğrencilerin kariyer bilinçlerinin daha sağlıklı bir şekilde geliştirilmesi amacıyla kariyer merkezlerinin öğrencilerin birinci sınıftan itibaren iletişim halinde olması, bu merkezlerin daha işlevsel hale getirilmesi, kariyer geliştirme etkinliklerinin düzenlenmesi ve kariyer planlama derslerinin alanında uzman öğretim elemanları tarafından verilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akaydın, Ş., & Çeçen, M. A. (2015). Okuma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir içerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 40(178).
- Akdemir, A., Karagöz, A. M., Salihoğlu, G., Konakay, G., Adalı, P., Koçyiğit, E., & Zaimoğlu, Ö. (2015). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin kariyer planlarının motivasyon düzeylerine etkilerinin araştırılması. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 52-90.
- Akkoç, Ö., Kılınç, B., Siyez, D. M., & Otlı, B. M. (2023). Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Kararı Yetkinlik Beklentilerinin Kariyer Arzusu ve Kariyer Denetim Odağı açısından İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(3), 1053-1070.
- Akman, A. (2022). Yetersizlik duygusunun kariyer geleceğine etkisi. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(01), 121-135.
- Aktaş, H. (2014). Kariyer safhaları ile demografik değişkenler bağlamında kariyer memnuniyeti ve meslekî bağlılık ilişkisi: büro yöneticileri, yönetici asistanları ve sekreterler üzerinde bir araştırma. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 26(1), 195-212.
- Akyüz, A. M., & Durmuş, İ. (2022). Üniversite öğrencilerinin hayatlarını anlamlandırmada işsizlik kaygısı, kariyer hedefi ve kişisel gelişim değişkenlerinin rolü. *Journal of Management and Economics Research*, 20(2), 23-53.
- Almıaçık, E., Of, M., Balkaş, J., Tülemmez, S., Mirzayev, M., & Alferra, H. (2021). Pandemi sürecinde üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ve umutsuzluklarının kariyer geleceği algısı üzerindeki etkileri. *Business & Management Studies: An International Journal*, 9(1), 248-266.
- Ancın, V., & Ulucan, S. (2020). Mesleki güdülenmenin kariyer kararına etkisinde işsizlik kaygısının rolü; Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu örneği. *Management and Political Sciences Review*, 2(1), 151-175.
- Arık, N., & Seyhan, B. (2016). Üniversite öğrencilerinin kariyer planlamasında teknoloji bilgisi ve gelecek beklentilerinin rolü. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 2218-2231.
- Arslan, D., & Sart, G. (2021, October). Üniversite öğrencilerinde yaşam doyumu ve kariyer seçiminin demografik değişkenler açısından değerlendirilmesi. In *Proceedings of 12th SCF International Conference on Contemporary Issues in Social Sciences* (pp. 252-270).
- Aşık, G., & Akgül, H. (2022). Üniversite öğrencilerinin kariyer stresleri, kariyer kararında ailenin etkisi ve kariyer kararı verme yetkinlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 192-212.
- Ayaz, A., & Eşici, H. (2017). Üniversite öğrencilerinde kariyer uyumluluğunun yordanmasında psikolojik ihtiyaçlar ve azmin rolü. *Kastamonu Education Journal*, 28(3), 1130-1141.
- Baklacı, H. F., Baklacı, Ö. S., & Kocaer, E. (2017). Para tutumunun kariyer hedefleri üzerindeki etkisi: üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Ege Akademik Bakış*.
- Boğazlıyan, E. E., & Avşaroğlu, S. (2022). Türkiye’de üniversite kariyer merkezleri ile dünyadaki bazı üniversite kariyer merkezlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 11(31), 372-389.
- Büyükyılmaz, O., Ercan, S., & Gökerik, M. (2016). Öğrencilerin kariyer planlama tutumlarının demografik faktörler açısından değerlendirilmesi: Karabük üniversitesi işletme fakültesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 2065-2076.
- Cavus, Ş., & Kaya, A. (2015). Turizm lisans eğitimi alan öğrencilerin kariyer planları ve turizm sektörüne yönelik tutumu. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(5), 101-117.

- Çağlıköse, A. (2015). Yükseköğretim Kurumlarındaki Kariyer Yönetimi Uygulama Sürecinde Karşılaşılan Sorunların Tespit Edilmesi (Kayseri İli Örneği), Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), Kayseri.
- Çarıkçı, İ. H., & Morçin, S. E. (2014). Önlisans turizm öğrencilerinin kariyer değerleri: Sarıkamış örneği. *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 67-81.
- Damar, M., Dereli, Y., & Dicle, Z. (2015). deuKariyeriM: üniversiteler için bir kariyer yönetim sistemi. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 8(2), 89.
- Duru, H., Bayraktar, M., & Gültekin, F. (2020). Öğretmen adaylarının kariyer kararlarının algılanan kariyer engelleri ve kariyer geleceği açısından incelenmesi. *Kastamonu Education Journal*, 28(2), 613-629.
- Eren, Ş., & Kaya, S. (2020). Üniversite öğrencilerinin kariyer planlaması: Büro yönetimi ve yönetici asistanlığı öğrencileri örneği. *Middle Black Sea Journal of Communication Studies*, 5(2), 96-107.
- Genç, M. & Fidan, Y. (2019). Öğrencilerin kişisel gelişim yönelimlerinin kariyer uyum yeteneklerine etkisi: üniversite öğrencileri örneği. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (35),151-178.
- Gerçek, M. (2018). Mesleki kaygı ve kariyer uyumluluğu arasındaki ilişkiler: öğretmen adayları açısından bir inceleme. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2), 297-312.
- Gezen, T., & Köroğlu, Ö. (2014). Turizm eğitimi alan öğrencilerin kariyer seçimine etki eden kariyer çapalarının belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(2), 213-234.
- Güldü, Ö., & Kart, M. E. (2017). Kariyer planlama sürecinde kariyer engelleri ve kariyer geleceği algılarının rolü. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 72(2), 377-400.
- Güner, O., & Hacıcaferoğlu, S. (2022). Spor bilimlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin kariyer farkındalıklarının incelenmesi: Karadeniz bölgesi örneği. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 10(28), 111-130.
- Işık, M. (2020). Kariyer uyumunun üniversite yaşam tatminine etkisinde sosyal desteğin rolü. *Akademik İzdüşüm Dergisi*, 5(1), 21-38.
- İçerli, L., & Arsu, Ş. U. (2019). Beş faktör kişilik özelliklerinin kariyer değerleri üzerindeki etkisi: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 4(8), 21-45.
- İpek, A. N., Çavuş, F. Z., & Saraç, H. (2020). Üniversite öğrencilerinin kariyer geleceği algılarıyla mesleki karar pişmanlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Sustainable Education Studies*, 1(1), 1-12.
- Kahraman, F. (2023). Sağlık eğitimi alan üniversite öğrencilerinde kariyer stresinin kariyer geleceği üzerindeki etkisi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (34), 487-502.
- Kara, A., Altınok, A., & Şahin, C. (2019). Üniversite son sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygılarının yordayıcısı olarak kariyer uyum yetenekleri ve kariyer arzusu. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(3), 2294-2307.
- Karadaş, A., Duran, S., & Kaynak, S. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin kariyer planlamaya yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(1), 1-8.
- Karaman, A., & Efeoğlu, M. S. (2022). Z kuşağı ve kariyer planlaması: bir üniversite örneği. *Pamukkale Üniversitesi İşletme Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 465-487.
- Kaval, U., & Gökoğlan, K. (2020). Üniversite öğrencilerinin kariyer eğilimleri: Dicle Üniversitesi örneği. *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(19), 248-260.
- Kılıç, Ö. U. (2018). Üniversite son sınıf öğrencilerinin kariyer kararı verme yetkinliği düzeylerini etkileyen değişkenler. *OPUS International Journal of Society Researches*, 9(16), 248-275.
- Kızanlıklılı, M., & Konaklıoğlu, E. (2016). Üniversite öğrencilerinin kontrol odağı ve kariyer tercihlerinin zaman

- yönelimleri üzerindeki rolü. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 172-191.
- Korkut, A., & Keskin, İ. (2016). Üniversite öğrencilerinin kariyer algıları: metaforik bir analiz çalışması/career perceptions of university students: a metaphorical analysis. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(33), 194-211.
- Kula, Ö. G. Ö., & Adıgüzel, D. D. O. (2015). Lisansüstü öğrencilerinin kariyer planlamalarına etki eden faktörler: süleyman demirel üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü öğrencileri üzerine bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(1), 291-315.
- Kurt, T., & Fidan, T. (2021). Kariyer oluşumunda üniversite: Beklentiler ve gerçekler. *Yükseköğretim Dergisi*, 11(2 Pt 2), 421-437.
- Metin, I. Ş. I. K. (2017). Üniversite öğrencilerinin kariyer değerler algılarının karşılaştırılmasına yönelik bir araştırma. *International Journal of Academic Value Studies*, 3(8), 25-40.
- Mucur, M. (2018). Kariyer Planlaması ve Kariyer Yaşam Aşamalarının İşyerindeki Etkileri: Bir Çalışma Konusu Türk Vakıf Üniversiteleri, İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- Owen, F. K. (2018). Üniversite öğrencilerinin kariyer gelişim ihtiyaçları. *Yaşadıkça Eğitim*, 32(2), 28-39.
- Özgül, O. (2023). Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Sıkıntılarının Belirlenmesi Üzerine Nitel Bir Araştırma. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(4), 1049-1070.
- Özmen, H. İ., Çarıkçı, İ. H., & Dulupçu, M. A. (2023). Stratejik insan kaynağının geliştirilmesinde kariyer planlaması eğitimi: Süleyman Demirel Üniversitesi örneği. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 137-149.
- Sarsıkoğlu, A. F., & Bacanlı, F. (2019). Üniversite öğrencilerinin kariyer engelleri ile kariyer uyumlulukları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2019(13), 95-113.
- Savoly, D. K. (2017). Okuldan İşe Geçiş Becerileri Geliştirme Programının Kariyer Uyumu ve Kariyer İyimserliğine Etkisi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı, (Doktora Tezi), Ankara.
- Serin, E., Soran, S., & Kılıç, A. (2014). Üniversite öğrencilerinin kariyer değerlerinin eğitim süreleri açısından incelenmesi ve bir uygulama. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 15(1), 209-220.
- Siyez, D. M., & Yusupu, R. (2015). Üniversite öğrencilerinde kariyer uyumluluğu ve kariyer iyimserliğinin cinsiyet rolü değişkenine göre incelenmesi. *ISGUC The Journal of Industrial Relations and Human Resources*, 17(1), 75-88.
- Soysal, A., & Söylemez, C. (2014). İktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin bireysel kariyer planlamalarına etki eden faktörler: Kilis 7 Aralık Üniversitesi örneği. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 6(12), 23-38.
- Şen-Baz, D. (2019). Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunu yordamada kariyer kararı öz-yeterliği ve umudun rolünün incelenmesi. *Kariyer Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 2(2), 144-165.
- Şentürk, E. E., & Buran, K. (2015). Ön lisans öğrencilerinin kariyer değerlerini etkileyen faktörler üzerine bir araştırma. *Electronic Journal of Vocational Colleges-Kasım*, 14, 162-180.
- Tatlı, H. S., Kazan, H., & Öngel, V. (2021). Kariyer planlama; ülkenin ekonomik itibarı ve kariyer kaygısı açısından bir inceleme. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 22(1), 167-185.
- Temeloğlu, e., & Aksu, M. (2016). Turizm eğitimi alan öğrencilerin kişilik özelliklerinin turizmde kariyer yapma istekleri üzerindeki etkisi: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi örneği. *Journal of International Social Research*, 9(43).
- Torun, Y., Çakar, H., & Budak, S. (2021). Üniversite öğrencilerinin temel benlik değerlendirmeleri ile kariyer

- stresleri arasındaki ilişkide girişimcilik niyetinin aracılık rolü: bir vakıf üniversitesi örneği. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (53), 280-304.
- Tosun, Ü., & Güntaş, S. (2018). Üniversite öğrencilerinin kariyer beklentileri ile empati eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: KKTC örneği. European Journal Of Managerial Research (EUJMR), 2(2), 23-38.
- Ulama, Ş., Batman, O., & Ulama, H. (2015). Lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin kariyer algılamalarına yönelik bir araştırma: sakarya üniversitesi örneği. Bartın University Journal of Faculty of Economics & Administrative Sciences/Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 6(12).
- Ulaş, Ö., & Özdemir, S. (2018). Üniversite son sınıf öğrencilerinde algılanan kariyer engellerinin yordayıcıları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33(3), 672-688.
- Üzüm, B., & Uçkun, S. (2015). Büro yönetimi ve yönetici asistanlığı öğrencilerinin demografik özellikleri ile kariyer geleceği beklentilerinin ölçülmesi: Kocaeli MYO örneği. Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırmalar Dergisi, 3(1), 71-80.
- Yeğintürk, G., & Siyez, D. M. (2023). Kariyer Hedeflerinde Uyuşmazlık Ölçeği'nin Türkçe Formu'nun Üniversite Öğrencilerinde Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi. İşletme Akademisi Dergisi, 4(2), 143-154.
- Yıldız, F., & Kabasakal, Z. (2023). Üniversite öğrencilerinin kariyer uyumluluk düzeylerinin kariyer endişeleri ve kariyer kararı verme öz yeterliği açısından incelenmesi. Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi (AKAD), 15(28), 91-103.